

Czasopismo **Edukacja Ustawiczna Dorosłych** działa w zgodzie z Kodeksem Postępowania Komitetu ds. Etyki Wydawniczej (Committee on Publication Ethics – COPE). Wszystkie strony zaangażowane w proces publikacji (redaktor czasopisma, autor, recenzent i wydawca) powinny zapoznać się ze standardami zachowań etycznych stosowanymi w czasopiśmie.

Redakcja

1. Redaktor w czasopiśmie jest odpowiedzialny za decyzje, które artykuły przysłane do redakcji powinny być publikowane, a ponadto jest odpowiedzialny za wszystko, co zostało opublikowane w czasopiśmie. Przy podejmowaniu tych decyzji redaktor może kierować się polityką komitetu redakcyjnego czasopisma, jak również wymogami prawnymi regulującymi sprawy zniesławienia, naruszania praw autorskich i plagiatu. Przy podejmowaniu decyzji dotyczących publikacji redaktor może konsultować się z innymi członkami redakcji i recenzentami. Redaktor powinien zachować normy przyjęte w publikacjach akademickich, wykluczać praktyki narażające normy etyczne i intelektualne, oraz zawsze być gotowy do publikowania poprawek, wyjaśnień, anulowań i przeprosin, jeśli zajdzie taka potrzeba.
2. Redaktor powinien oceniać nadesłane artykuły pod kątem zawartości merytorycznej bez względu na rasę, płeć, orientację seksualną, przekonania religijne, pochodzenie etniczne, obywatelstwo lub upodobania polityczne autora (-ów). Redaktor nie ujawnia żadnych informacji o rozpatrywanym artykule nikomu poza autorem (-ami), recenzentami lub potencjalnymi recenzentami, a w określonych przypadkach również innymi członkami redakcji lub komitetu redakcyjnego.
3. Redaktor i każdy inny członek redakcji nie może ujawniać żadnych informacji o nadesłanej pracy nikomu poza autorem (-ami), recenzentami, potencjalnymi recenzentami, innymi konsultantami redakcyjnymi (np. tłumaczami lub korektorami językowymi) i wydawcą.
4. Redaktor powinien dążyć do zapewnienia sprawiedliwej i merytorycznej recenzji. Przed rozpoczęciem procesu rozpatrywania artykułu redaktor powinien ujawnić ewentualne konflikty interesów wynikające z konkurencji, współpracy lub innych relacji i powiązań z każdym z autorów, firm lub (ewentualnie) instytucji związanych z artykułami proponowanymi do publikacji. W przypadku zaistnienia takich sytuacji redaktor w zamian powinien poprosić współredaktorów lub innych członków redakcji o podjęcie się procesu rozpatrywania artykułu i jego recenzji. Redakcja powinna wymagać od wszystkich współpracowników ujawnienia istotnych konfliktów interesów konkurencyjnych i publikować poprawki, gdy sprzeczne interesy zostały ujawnione po opublikowaniu artykułu. Jeśli to konieczne, powinny być podjęte inne odpowiednie działania, np. wycofanie publikacji lub opublikowanie sprostowania.

Autorzy

1. Za autora artykułu uznaje się osobę, która znacznie przyczyniła się bądź do powstania koncepcji pracy, bądź do analizy i interpretacji danych; sporządziła pierwotną wersję tekstu lub dokonała jego krytycznej oceny, wnosząc znaczący wkład intelektualny; podjęła decyzję o ostatecznym kształcie tekstu w wersji, w jakiej ma zostać wydany. W przypadku ujawnienia, że autor publikacji dopuścił się zachowania nieetycznego – jak plagiat, fałszowanie danych czy ponowna publikacja wydanej już uprzednio pracy bądź jej części (tzw. autoplgiat) – Redakcja zwróci się do niego z prośbą o wyjaśnienia, a następnie podejmie odpowiednie kroki, przewidziane w wytycznych COPE. Na późniejszym etapie postępowania może to oznaczać zawiadomienie władz jednostki naukowej autora, odrzucenie danego artykułu, a także odmowę publikowania w czasopiśmie jakichkolwiek tekstów autorstwa tej osoby.
2. Przed zgłoszeniem artykułu należy wyeliminować zagrożenie dwoma rodzajami naruszenia etyki publikowania związanymi z autorstwem, określanymi terminami *ghostwriting* (autorzy widma) i *guest authorship* (autorstwo gościnne). *Ghostwriting* odnosi się do sytuacji, kiedy osoba, która w znaczącym stopniu przyczyniła się do powstania publikacji, nie figuruje jako jej autor lub też, w przypadku wkładu o charakterze ściśle technicznym, niekwalifikującym takiej osoby do miana autora, jej wkład nie jest w publikacji opisany. *Guest authorship* to sytuacja odwrotna, w której jakaś osoba wymieniona jest w publikacji jako autor, choć jej wkład w powstanie tekstu jest niewystarczający lub wręcz żaden.
3. Jeśli w powstawaniu tekstu oraz poprzedzających je badaniach brała udział więcej niż jedna osoba, w artykule należy umieścić informację o charakterze wkładu (nie zaś wkładzie procentowym) każdego z autorów (np. „Wkład poszczególnych autorów: DF odpowiada za koncepcję badań; BK zgromadziła dane. Obie autorki współtworzyły pierwotny tekst artykułu”; lub też: „Poszczególne autorki złożyły następujące deklaracje odnośnie do swojego udziału w procesie badawczym: koncepcja badań: pierwsza autorka; analiza danych: drugi autor; tworzenie tekstu: pierwsza autorka i drugi autor”). Informacje te zostaną zamieszczone w opublikowanym tekście.

4. Zgodnie z wytycznymi COPE wszelkie zmiany informacji o autorstwie wymagają pisemnej zgody wszystkich autorów. Zgodę taką każdy z nich powinien wyrazić oddzielnie, w liście elektronicznym skierowanym bezpośrednio do redaktora naczelnego czasopisma. Zgoda każdego z autorów na zmianę informacji o autorstwie składanego do publikacji lub wydanego już artykułu musi przybrać formę pisemnego oświadczenia. Obowiązek podania jasnej przyczyny proponowanej zmiany (czy proponowanych zmian) oraz koordynowania interakcji między autorami a redaktorem naczelnym spada na autora-korespondenta. Jeśli autorom nie uda się osiągnąć porozumienia, powinni odwołać się do władz rodzimej jednostki, w których gestii leży podjęcie ostatecznej decyzji. Redakcja nie podejmuje się uczestnictwa w tego rodzaju sporach. Jeśli opisana tu procedura dotyczy opublikowanego już artykułu, zmiana informacji o autorstwie odbywa się w trybie publikacji nowego artykułu zawierającego korektę.

Recenzenci

1. Recenzja pomaga redaktorowi w podejmowaniu decyzji o charakterze redakcyjnym i, poprzez komunikację redakcji z autorem, ma również pomóc autorowi w poprawie artykułu.
2. Recenzje powinny być wykonane w sposób obiektywny. Personalna krytyka autora jest niedopuszczalna. Recenzenci powinni jasno wyrażać swoje opinie, używając przy tym odpowiednich argumentów na poparcie swoich tez.
3. Każda osoba zaproszona do recenzji, która nie czuje się kompetentna do zrecenzowania artykułu lub wie, że nie zdąży wykonać tej recenzji we właściwym czasie, powinna niezwłocznie powiadomić redaktora tak, żeby ten mógł poprosić o recenzję kogoś innego.
4. Każdy recenzowany artykuł musi być traktowany jako dokument poufny. Nie może on być pokazywany lub omawiany z innymi osobami bez zezwolenia redaktora.

Konflikt interesów

Do konfliktu interesów dochodzi wtedy, kiedy autor (lub jednostka, którą reprezentuje), recenzent albo redaktor zaangażowany jest w ekonomiczne lub osobiste relacje, które w nieodpowiedni sposób wpływają na jego działania. Innymi, pokrewnymi określeniami tego zjawiska są: konflikt zobowiązań i konflikt lojalności. Potencjalny jego wpływ na osąd naukowy oscyluje między znikomym a bardzo dużym. Konflikt interesów może zachodzić również wtedy, gdy dotknięty nim człowiek nie zdaje sobie z tego sprawy. Najoczywistsze przykłady konfliktu interesów związane są z relacjami ekonomicznymi, takimi jak zatrudnienie, otrzymywanie wynagrodzeń, dokonywanie płatnych konsultacji i ekspertyz. Sytuacje tego rodzaju niosą także ze sobą największe ryzyko podważenia wiarygodności czasopisma, autorów, a nawet badań naukowych. Do źródeł konfliktu interesów mogą jednak zaliczać się także relacje osobiste czy współzawodnictwo naukowe, polityczne lub intelektualne namiętności itp. Każdy autor oraz recenzent, w którego przypadku występuje jakiegokolwiek rodzaju konflikt interesów, zobowiązany jest zgłosić ten fakt redakcji.

OŚWIADCZENIE WYDAWCY

W przypadkach domniemanej lub sprawdzonej nierzetelności naukowej, nieuczciwej publikacji lub plagiatu, wydawca, w ścisłej współpracy z redaktorem czasopisma, podejmie wszelkie właściwe środki w celu wyjaśnienia sytuacji i wniesienia poprawek do określonego artykułu. Obejmuje to szybką publikację erraty lub, w uzasadnionych przypadkach, pełne wycofanie pracy z czasopisma